

Rudnyánszky József b. : Mihályi Viktor érsek úr ő méltósága belevegyített bizonyos dolgokat előadásába, a melyek nem is tartoznak e törvényjavaslat tárgyalásához és azzal semmi kapcsolatban nincsenek. Ő ugyanis bizonyos segélyeknek kiosztásáról beszélt, a melyeket nem tudom miféle czímen, évek hosszú során át az ő egyházmegyéje is élvezett és a melyeket az érseki vagy püspöki egyházmegye felosztott a lelkészek között. Nekem is van erről tudomásom és éppen azért most azt a tiszteletteljes kérdést intézem ő méltóságához : mondja meg nekem, hogy a lelkészek mit kaptak abból a pénzből ? Én majd positiv adatokkal szolgálok ő méltóságának, hogy 50—60 forint lett egy egy lelkész számára megállapítva és a mikor kifizetésre került a dolog, 7—8 forintot kaptak. (*Egy hang balfelől : Hova lett a többi?*) Különféle czélokra visszatartották. Ha már most a cultusminister úr értesült az ilyen dologról, — mert természetes, hogyha én értesültem, neki is kell, hogy legyenek olyan emberei, a kik informálják, tehát nagyon természetes, hogy ő is megtudta ezen dolgokat — iparkodott azon segíteni, úgy, a hogy tudott, úgy tudni-illik, hogy megállapította a segélyt, megállapította, hogy egy-egy egyén mit kap és arról azután értesítette az illető lelkészt, a ki így aztán tudta, hogy mit követelhet, mit igényelhet. Ez áll azon esetre, a melyet ő méltósága méltóztatott előhozni . . .

Mihályi Viktor érsek : Rudnyánszky József báró úr ő méltósága kijelentéseivel szemben bátor vagyok megjegyezni, hogy én nem említettem számot, nem mondtam, hogy mily összeggel segélyezte az állam vagy a törvényhozás a múltban az egyes lelkészeket s az ő méltósága által mondotak kiegészítésül felemlíttem, hogy 30 000 forint volt megszabva az erdélyrészi görög-katholikus lelkészek segélyezésére, ezer lelkészre esett tehát egyenként 30 forint, tehát valamennyi nem kaphatott 60 forintot, a mint méltóztatott mondani. Már pedig ha valaki 30 forintot kapott nem lehet tőle levonni 53 forintot, hogy csak 7 forintot kapjon.

Különben is ez oly általános kijelentés, hogy ne mondjam vád, a mely megvizsgálásra szorul és az illető hatóság minden megkérdetése nélkül talán nem is lehetett volna a segély kiosztásának módozatát megváltoztatni.

Ezeket bátorodom pótlólag kijelenteni.

H

1898 jún. 29

1898 : XIV. tc. a lelkészi jövedelem kiegészítéséről

Képv. Ir., 1896—1901, XIX. 272—278. l.

1. §.

A latin, görög és örmény szert. kath. lelkészek jövedelmének (kongruájának) kiegészítése jelenleg rendezés alatt lévén, míg ezen rendezés be nem következik, ezen lelkészek közül a legszűkebb anyagi viszonyok között levők jövedelmének ideiglenes kiegészítésére a törvényhozás az államköltségvetésben megfelelő külön összeget fog felvenni.

2. §.

A többi törvényesen bevett vallásfelekezet 1898. évi január hó 1-ig már rendszeresített lelkészi állásainak jövedelme az állampénztár terhére évi 1.600, illetőleg 800 koronára egészített ki.

Az új lelkészi állások jövedelme csak akkor egészítettetik ki évi 1.600, illetőleg 800 koronára, ha a vallás- és közoktatásügyi minister az új lelkészi állás szervezését az illető felekezet előterjesztése alapján indokoltnak elismerte.

3. §.

A 2. §-ban meghatározott jövedelmi kiegészítés igénybevétele végett a lelkészek illetékes felekezeti főhatóságuk, ilyennek nem léteben pedig hitközségi előjáróságuk útján vagy az illetékes felekezeti főhatóság, illetőleg hitközségi előjáróság a szükséges adatok bemutatása mellett a jelen törvénynek hatályba lépésétől számított egy éven belül a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez fordulhatnak.

Az 1898. évi január hó 1-ig már rendszeresített oly lelkészi állás, mely ezen egy év alatt be nem jelentett, jövedelmi kiegészítésben nem részesíthető, kivéve azt az esetet, a midőn a bejelentés azért nem történt meg, mert a tényleg alkalmazott lelkész a 4. §-ban előírt képesítéssel nem bírván, 1.600 koronáig terjedő jövedelmi kiegészítésre igényt nem tarthatott és jövedelme az őt megillető 800 koronát meghaladta.

A lelkészi jövedelmek kimutatása végett már eddig beszolgáltatott adatok az illetékes felekezeti hatóság által a 11. §. értelmében kiigazíthatók s ha a vallás- és közoktatásügyi miniszter által elfogadtnak, a lelkészi jövedelem kiegészítésének alapjául szolgálnak.

4. §.

Jövedelmének kiegészítését 1.600 koronára csak azon lelkész igényelheti, a ki igazolja, hogy az illető hittudományt valamely hittani intézeten a hazai középiskola 8 osztályának elvégzése után, nyilvánosan vagy magán úton legalább 3 évig tanulta és ez utóbbi esetben valamely hittani intézeten vizsgát tett, továbbá hitfelekezete részéről szabályszerű lelkészi képesítést nyert.

5. §.

A 4. §-ban körülírt minősítést nem igazoló lelkész jövedelme csak 800 koronáig egészíttetik ki.

Ha azonban ily lelkész az említett minősítést később szerzi meg vagy később igazolja, az igazolás napjától számítva jövedelme 1.600 koronáig fog kiegészíttetni.

Azon körülmény, hogy valamely jövedelmi kiegészítéssel ellátott lelkészi állás birtokosa 1.600 vagy 800 koronáig élvezett-e jövedelmi kiegészítést, az utódra nézve figyelembe nem vehető; e tekintetben mindenkor a 4. §-ban körülírt minősítés lesz irányadó.

6. §.

Jövedelmi kiegészítésben csak olyan lelkész (1., 2. §.) részesülhet, a ki magyar állampolgárságát igazolja.

7. §.

Nem részesülhet jövedelmi kiegészítésben és ha részesült, azt elveszti az oly lelkész (1., 2. §.):

a) a ki jogerős büntetőbírósnági ítélettel hivatalvesztésre szóló mellékbüntetéssel sújtott, a büntetőbírósnág ítéletének jogerőre emelkedésétől kezdve a hivatalvesztés időtartama alatt mindenestre;

b) a ki állásához nem méltó súlyos erkölcsi vétséget követ el, vagy államellenes magatartást tanúsít és e miatt büntetőbírósnági ítélettel vagy fegyelmi úton el lett marasztalva, a mennyiben a büntetőbírósnág szabadságvesztés-büntetésre ítélte, a szabadságvesztés büntetésének tartama alatt és a büntetés kiállításától, egyébként pedig a büntetőbírósnági ítélet vagy fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének, illetőleg a 9. §-ban említett ministeri határozat keltének napjától számított 3 évig.

Ha pedig a jelen §-nak b) pontjához képest már elmarasztalt lelkész, az ott említett 3 év alatt vagy azután, ezen b) pontban említett erkölcsi vétség vagy államellenes magatartás miatt

büntetőbíróági ítélettel vagy fegyelmi határozattal újból el lett marasztalva, a jövedelmi kiegészítést a jelen szakasz harmadik bekezdésében megjelölt időponttól kezdve személyére nézve végleg elveszti.

Ha azon lelkész helyett, a ki a jövedelmi kiegészítést elvesztette, a törvénynek megfelelő más lelkész alkalmaztatik a megüresedett lelkészi állásra, a kiegészítési összeg az új lelkész részére a jelen törvény rendelkezéseihez képest teendő folyóvá — azon lelkész pedig, a ki a jövedelmi kiegészítést elvesztette, az *a)* és *b)* pontban meghatározott határidő eltelte után csak az esetben tarthat újra igényt a jövedelmi kiegészítésre, ha a felekezet őt lelkészi állásban alkalmazza.

Mi tekintendő államellenesnek : azt az 1893 : XXVI. t.-cz. 13. §-ának utolsó bekezdése határozza meg.

8. §.

Ha jövedelmi kiegészítésért a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez illetékes hatóság útján oly lelkész (1., 2. §) folyamodik, a ki ellen a 7. §-nak *b)* pontjához képest állásához nem méltó súlyos erkölcsi vétség, vagy államellenes magatartás miatt kifogás emelhető, a vallás- és közoktatásügyi miniszter az illetékes felekezeti hatóságot, ha ez fegyelmi úton még nem határozott, a fegyelmi eljárás megindítására szólítja fel és ily esetben csakis az eljárás befejezése és az eredménynek hozzá történt bejelentése után intézkedik a jövedelmi kiegészítés megadása vagy megtagadása iránt.

9. §.

Ha kiegészített jövedelemmel bíró lelkész (1., 2. §) ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszter előtt állásához nem méltó súlyos erkölcsi vétség vagy államellenes magatartás miatt alapos panasz emeltek, a vallás- és közoktatásügyi miniszter az illetékes felekezeti hatóságot a fegyelmi eljárás megindítására a hozzá felterjesztett vádirat másolatának megküldése mellett felszólítja.

Ha a felekezeti hatóság a felszólítás daczára az illető lelkész ellen a fegyelmi eljárást folytatva nem tette, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a felszólítás kézbesítésétől számított 3 hónap elteltével a kiegészítési összeg megvonása iránt határoz.

Ha a felekezeti hatóság fegyelmi határozata az illető lelkészt a panasz alapos volta daczára felmenti : a vallás- és közoktatásügyi miniszternek jogában áll a rendelkezésére álló adatok alapján a jövedelmi kiegészítést a 7. §. *b)* pontjában foglalt rendelkezéseknek megfelelően megvonni.

A jövedelmi kiegészítés megvonását kimondó miniszteri határozat az illetékes felekezeti hatóság fegyelmi határozatának egyéb rendelkezéseit nem érintheti.

A jövedelmi kiegészítés megvonását ezen és a 8. §. alapján kimondó miniszteri határozat ellen, a mennyiben az illetékes felekezeti hatóság felmentő határozatot hozott, az illetékes felekezeti hatóság az értesítéstől számított 30 nap alatt a közigazgatási bíróságnál panaszjoggal élhet...

A törvény a továbbiakban meghatározza a kiegészítés módját (10. §), a jövedelem megállapításának alapelveit (11. §), a jövedelem változása esetén követendő eljárást (15—16. §), az utalványozás módozatait (17., 20. §), s megállapítja, hogy az — Horvátország kivételével — 1899. január elsejével életbe lép (19., 22. §). A felekezetek egyházi és iskolai szükségleteihez az állam továbbra is hozzájárul.

I

1899 jún. 1

*A román gör. kel. nemzeti-egyházi kongresszus bizottságának javaslata a lelkészi jövedelmek kiegészítésével kapcsolatban*¹

Tr. 1899, 110. sz.

Ime teljes terjedelmében a bizottság javaslata, amelyet a kongresszuson 14 szavazat többséggel elfogadtak :

¹ A közlemény eredeti címe : *Propunerea comisiunei*. — A bizottság javaslata.